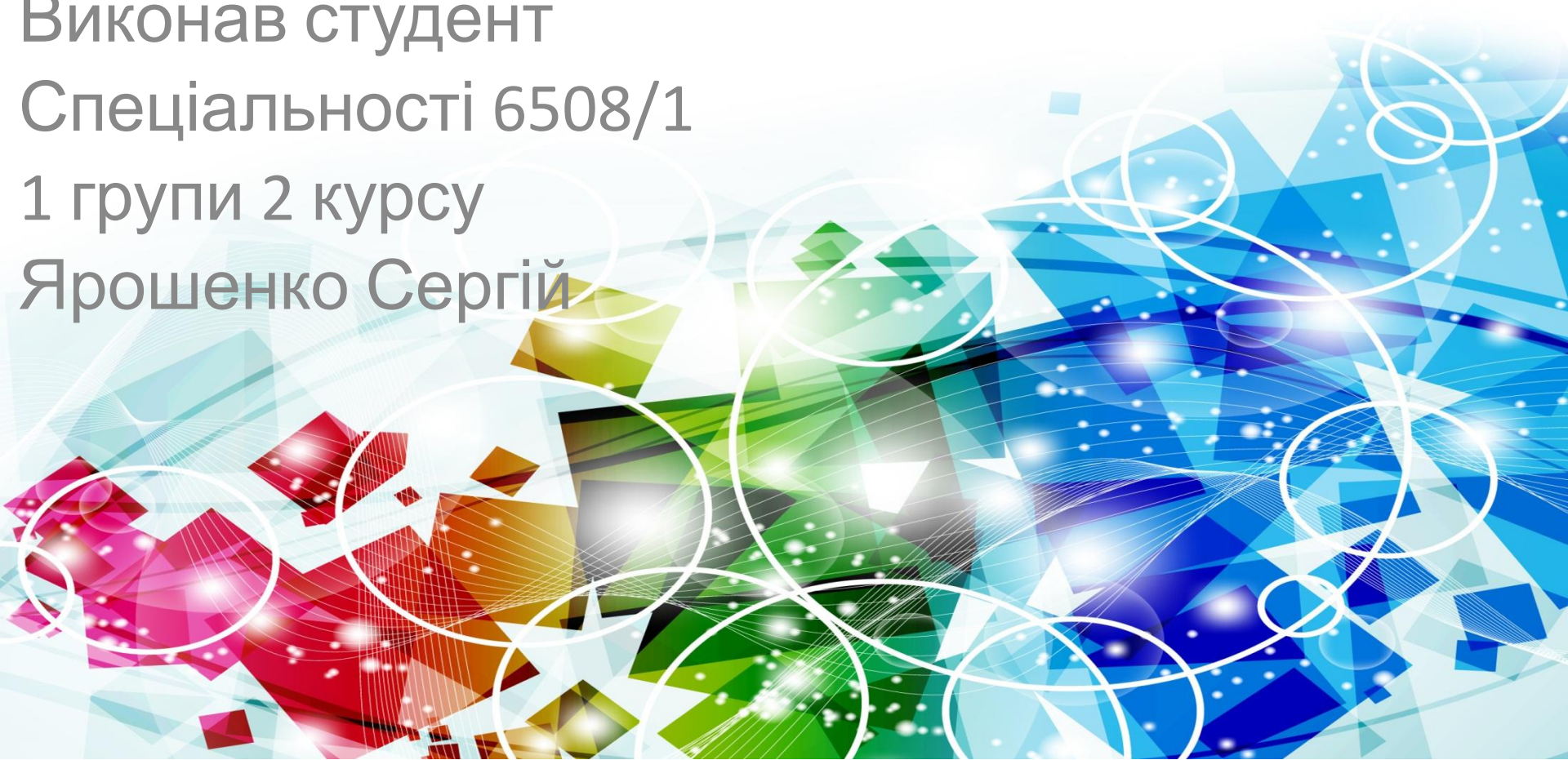

Правове і нормативне регулювання охорони праці

Виконав студент
Спеціальності 6508/1
1 групи 2 курсу
Ярошенко Сергій

Законодавчі акти, що регулюють охорону праці на виробництві

Законодавство України про охорону праці являє собою систему взаємозв'язаних нормативних актів, що регулюють відносини у галузі реалізації державної політики щодо правових, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. Воно складається із загальних законів України та спеціальних законодавчих актів. Загальними законами України, що визначають основні положення з охорони праці, є:

1. Конституція України;
2. Кодекс законів про працю України;
3. Закон України «Про охорону праці».

ЗУ про ОП Закон України

Загальна інформація
Повна назва: Про охорону праці
Номер: 2694-XII 🔗
Дати
Уведений в дію: 14 жовтня 1992
Остання редакція: 12 червня 2011
Статус: Чинний

Нововведення закону «Про охорону праці»:

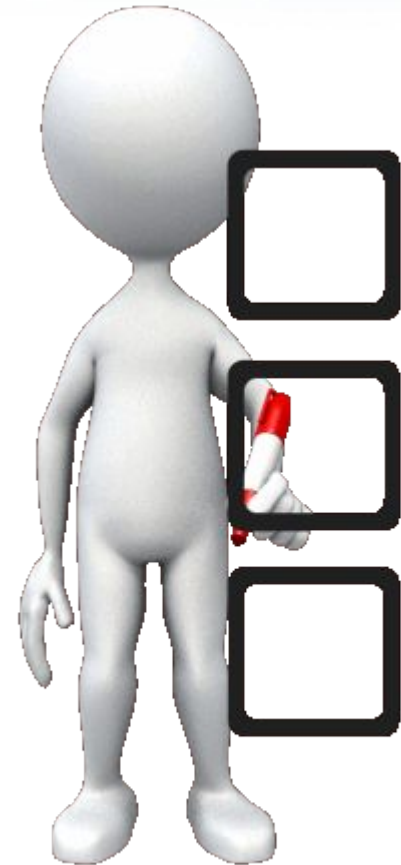
1. Впровадження економічних методів управління охороною праці на зміну адміністративно-командним;
2. Застосування низки додаткових штрафних санкцій, а також пільг щодо оподаткування;
3. Створення чіткої системи органів державного управління й нагляду за охороною праці та системи організації цієї роботи безпосередньо на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності;
4. Суттєве розширення прав і соціальних гарантій працівників, насамперед осіб, які потерпіли від нещасного випадку на виробництві або від професійного захворювання, та сімей загиблих;
5. Визначення місця й ролі колективного договору підприємства у вирішенні завдань щодо поліпшення умов і безпеки праці, забезпечення встановлених законом прав та соціальних гарантій працівників, у тому числі на пільги й компенсації;
6. Визначення правового статусу служб охорони праці на підприємствах і в органах державного управління всіх рівнів;
7. Забезпечення навчання населення з питань охорони праці;
8. Забезпечення активної участі профспілок та інших громадських формувань, широких кіл трудящих у вирішенні проблем охорони праці;
9. Створення необхідних передумов для започаткування нових громадських інститутів і можливості обрання комісій охорони підприємств та уповноважених трудового колективу з цих питань тощо.

Закон України «Про охорону праці»

Закон України «Про охорону праці» визначає соціально-економічні, організаційно-технічні, санітарно-гігієнічні та лікувально-профілактичні заходи щодо охорони праці.

У Законі враховано основні вимоги конвенцій і рекомендацій Міжнародної організації праці щодо безпеки і гігієни праці та виробничого середовища, регулювання відносин охорони праці у передових промислово розвинутих країнах, досвід охорони праці в Україні у попередні роки.

Особливу увагу в Законі звернено на гарантії прав громадян на охорону праці.

Соціально-економічні заходи з охорони праці:

1. Обов'язкове соціальне страхування працівників власником підприємства від нещасних випадків (ст. 5);
2. Збереження середнього заробітку за працюючим за період простою в разі відсторонення його від дорученої роботи, якщо склалася виробнича ситуація, небезпечна для життя чи здоров'я його самого або для людей, які його оточують (ст. 6);
3. Виплата вихідної допомоги при розриві трудового договору за власним бажанням, якщо власник не виконує вимог законодавства або умов колективного договору з питань охорони праці (ст. 6);
4. Безплатне забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням та інші пільги і компенсації працівникам, що зайняті на роботах з важкими й шкідливими умовами (ст. 7);
5. Безплатна видача працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту на роботах із шкідливими й небезпечними умовами (ст. 8);
6. Відшкодування власником шкоди у зв'язку з каліцтвом та іншим ушкодженням здоров'я працівника (або його сім'ї у разі смерті потерпілого), пов'язаним з виконанням трудових обов'язків, а також моральної шкоди (ст. 9).

Організаційно-технічні заходи з охорони праці:

1. Правильна поведінка працівників, чітке й своєчасне проведення інструктажів і контролю знань з охорони праці (ст. 18);
2. Правильне планування робочих місць; правильна організація праці;
3. Застосування безпечних способів праці, дотримання встановленого ходу технологічного процесу;
4. Справний стан засобів колективного та індивідуального захисту;
5. Застосування технічно досконалого та справного обладнання, інструментів і пристроїв, транспортних засобів колективного захисту (огорож, запобіжних пристроїв, блокування сигналізації, системи дистанційного управління, спеціальних засобів).

Лікувально-профілактичними заходами щодо охорони праці є відповідні попередні та періодичні медичні огляди працівників; переведення працівників на легшу роботу за станом здоров'я; безплатне забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням працівників на роботах з важкими і шкідливими умовами праці; відшкодування потерпілому працівникові витрат на лікування; особливі вимоги з охорони праці жінок, неповнолітніх та інвалідів.

Санітарно-гігієнічні заходи щодо охорони праці передбачають дослідження впливу виробничих факторів на людину та встановлення допустимих значень цих факторів на робочих місцях, визначення конкретних параметрів виробничих факторів на робочих місцях, а також відповідності умов на робочих місцях вимогам нормативних документів.

Особливості охорони праці жінок

Відповідно до ст. 174 КЗпП і ст. 10 Закону України «Про охорону праці» не можна допускати жінок до наступних видів роботи, навіть якщо вони наполягають на виконанні цих робіт:

- роботи з важкими умовами праці;
- роботи зі шкідливими або небезпечними умовами праці;
- підземних робіт (крім нефізичних або робіт із санітарного і побутового обслуговування).

Особливе становище у вагітних жінок і жінок, які мають дітей до трьох років, — законодавство забороняє залучати їх на нічну і понаднормовану працю, роботу без вихідних днів, а також відправляти у відрядження.

ГРАНИЧНІ НОРМИ ПІДЙМАННЯ І ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАЖКИХ ВЕЩЕЙ ЖІНКАМИ

Характер робіт	Гранично допустима вага вантажу, кг
Підймання і переміщення вантажів при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину)	10
Підйманні і переміщення вантажів постійно протягом робочої зміни	7
Сумарна вага вантажу, який переміщується протягом кожної години робочої зміни, не повинна перевищувати:	
— з робочої поверхні	350
— з підлоги	175

Особливості охорони праці неповнолітніх

Законодавство з охорони праці особливу увагу звертає і на застосування за необхідності праці неповнолітніх. Перелік важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 р. № 46. Цей перелік поширюється як на підземні роботи, так і на інші роботи зі шкідливими та небезпечними умовами праці.

Забороняється також залучати неповнолітніх до підіймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми

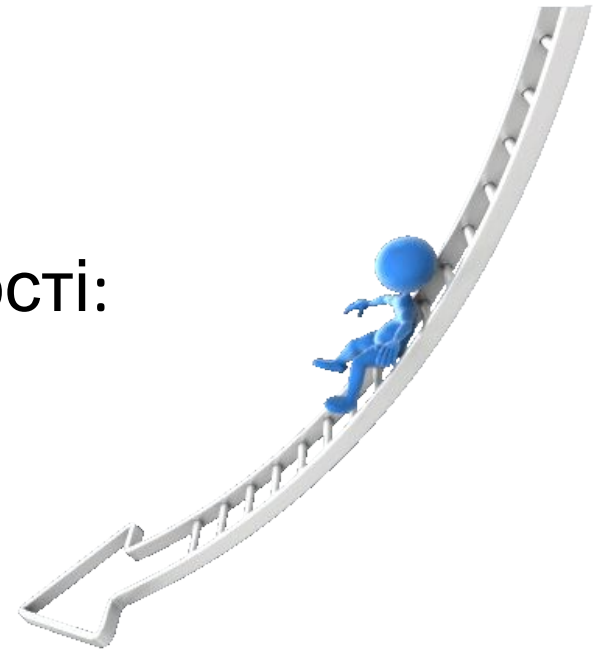
Граничні норми підіймання і переміщення вантажів підлітками під час короткочасної роботи

Календарний вік, років	Граничні норми ваги вантажу, кг			
	короткочасна робота		тривала робота	
	юнаки	дівчата	юнаки	дівчата
14	5	2,5	—	—
15	12	6	8,4	4,2
16	14	7	11,2	5,6
17	16	8	12,6	6,3

Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці

Згідно із Законом України «Про охорону праці» за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці (розділ VIII) встановлені різні види відповідальності: дисциплінарна, адміністративна, матеріальна, кримінальна. Передбачена відповідальність як підприємств, так і самих працівників.

Дисциплінарна відповідальність регулюється Кодексом законів про працю і передбачає такі види покарання, як догана та звільнення.

Адміністративна відповідальність за порушення норм охорони праці

Умови притягнення до **адміністративної відповідальності** передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення. Ст. 41 КУпАП передбачає, що порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів з охорони праці тягне за собою накладення штрафу на винних осіб у таких розмірах:

- на працівників — від 2 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, а також на громадян — власників підприємств або уповноважених ними осіб — від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання законних вимог посадових осіб департаменту щодо усунення порушень законодавства про охорону праці або створення перешкод діяльності цих органів згідно із ст. 188 КУпАП тягне накладення штрафу на працівників у розмірі від 3 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від 10 до 14.

Адміністративна відповідальність за порушення норм охорони праці

Законом України «Про охорону праці» та Положенням про порядок накладання штрафів на підприємства, установи та організації за порушення нормативних актів про охорону праці встановлено відповідальність підприємств у вигляді штрафу за:

- порушення актів законодавства, правил, норм, інструкцій про охорону праці, які є обов'язковими для виконання;
- невиконання розпоряджень посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці з безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Такі штрафи накладаються за підсумками комплексної перевірки стану охорони праці на підприємстві посадовими особами департаменту в таких розмірах:

- головою департаменту — до 2 % місячного фонду заробітної плати підприємства, з якого стягується штраф;
- начальниками територіальних управлінь — до 1 %;
- начальниками інспекцій — до 0,5 %.
- Максимальний розмір штрафу, що накладається на підприємство, не може перевищувати 2 % місячного фонду зарплати.

Матеріальна та кримінальна відповідальність за порушення норм охорони праці

Матеріальною відповідальністю передбачено відшкодування збитків, заподіяних підприємствами працівникам (або членам їх сімей), які постраждали від нещасного випадку чи профзахворювання.

Кримінальна відповідальність за порушення правил охорони та безпеки праці передбачена ст. 135, 218, 219 і 220 Кримінального кодексу України.

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці посадовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, громадянином — власником підприємства чи уповноваженою ним особою, якщо це порушення створило небезпеку для життя або здоров'я громадян, карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до 15 мінімальних розмірів заробітної плати. Те саме діяння, якщо воно спричинило нещасні випадки з людьми, карається позбавленням волі на строк до чотирьох років.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці

В галузі охорони праці Україна налагодила співробітництво з міжнародними організаціями: Міжнародною організацією праці (МОП); Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ); Міжнародним агентством з атомної енергетики (МАГАТЕ); Міжнародною організацією по стандартизації (ІСО) та ін. Значний вклад у розвиток охорони праці внесла Міжнародна організація праці (МОП) – одна з найдавніших міжнародних організацій, яка була створена у 1919 році і розвивалася спочатку як автономна інституція при Лізі Націй, а з 1946 року – як перша спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй.

Переважну більшість міжнародних договорів та угод, в яких бере участь Україна щодо охорони праці можна об'єднати в чотири групи:

- конвенції, рекомендації та інші документи міжнародної організації праці (МОП);
- директиви Європейського союзу
- договори та угоди, підписані в рамках Співдружності Незалежних Держав (СНД). конвенції, рекомендації та інші документи міжнародної організації праці (МОП);
- двосторонні договори та угоди.

**Дякую за
увагу!!!**

